

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie poprawy warunków pracy i stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 28 sierpnia 2012 r. zapoznała się z problematyką dotyczącą stanu warunków pracy w górnictwie na podstawie materiałów i prezentacji przygotowanych przez Państwową Inspekcję Pracy, Wyższy Urząd Górniczy oraz przedstawicieli instytutów naukowych: Głównego Instytutu Górnictwa i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego. Przedstawiono informacje na temat wyników kontroli warunków pracy w zakładach górniczych, w tym przyczyn wypadków i chorób zawodowych, specyfiki zagrożeń i obciążeń górników oraz podejmowanych i planowanych środków zapobiegawczych.

W zakładach górniczych w 2011 roku doszło do 2975 wypadków ogółem, w tym 28 wypadków śmiertelnych, 26 wypadków ciężkich. Według analiz przyczyn wypadkowości, przedstawionych przez WUG, odnotowywano wzrost udziału w nich tzw. "czynnika ludzkiego". Wypadki spowodowane ryzykownym zachowaniem pracowników stanowiły, ogółem, w 2006 r. - ok. 53%, w 2009 r. - ok. 70%, a w 2011 r. - aż 77,3%. Zwrócono uwagę na szczególnie zły stan bezpieczeństwa przy wykonywaniu prac powierzonych podmiotom zewnętrznym zatrudnionym w ruchu zakładów górniczych.

Według danych PIP, będących rezultatem kontroli podziemnych zakładów górniczych przeprowadzonych w latach 2010-2011, poważnym problemem są naruszenia przepisów o czasie pracy wynikające głównie z braków w stanie zatrudnienia, które stwierdzano prawie w każdej z kontrolowanych kopalni. Również kontrole przestrzegania przepisów dotyczących szkoleń z zakresu bhp ujawniły nieprawidłowości polegające na nieterminowym prowadzeniu szkoleń okresowych na stanowiskach robotniczych.

Podkreślono, że polskie górnictwo podziemne charakteryzuje się trudnymi warunkami geologiczno-górnictwymi oraz występowaniem praktycznie wszystkich zagrożeń naturalnych znanych w górnictwie światowym, w tym szczególnie zagrożeń metanem i tąpnięciami. Wpływa to na pogorszenie warunków środowiska pracy w zakładach górnictwa węgla kamiennego i na stały wzrost poziomu ryzyka zawodowego przy wykonywaniu robót górniczych.

Bezpieczeństwo i zdrowie pracowników górnictwa węgla kamiennego należy uwzględniać przy podejmowaniu wszystkich decyzji dotyczących branży górniczej. Mając na uwadze wielkość i różnorodność zagrożeń bezpieczeństwa w górnictwie, liczbę ofiar i osób poszkodowanych w wypadkach oraz związane z tym koszty zdrowotne, społeczne i materialne, Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne:

1. Podjęcie działań inwestycyjnych w celu poprawy stanu bezpieczeństwa w górnictwie oraz zmniejszenia wpływu zagrożeń naturalnych na możliwość wystąpienia niebezpiecznych zdarzeń czy wypadków,
2. Zintensyfikowanie kontroli stanu dróg komunikacyjnych, stanu technicznego urządzeń transportowych i zgodności ich eksploatacji z instrukcją określoną przez producenta, oraz zachowanie procedur konserwacji i przeglądów,
3. Intensyfikowanie badań dotyczących m.in. systemowych rozwiązań zmniejszających zagrożenia metanowo-pożarowe oraz bezprzewodowej łączności ratowniczej w obszarach zagrożeń,
4. Podjęcie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia obciążenia fizycznego i termicznego pracowników, związanego m.in. z czasem dojścia do stanowiska pracy,
5. Zapewnianie właściwej organizacji i koordynacji robót górniczych realizowanych przez podmioty zewnętrzne,
6. Wyposażanie oddziałów kopalnianych oraz pracowników w efektywniejsze środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,
7. Kształtowanie kultury bezpieczeństwa przez właściwą postawę kierownictwa i wzmacnianie osobistej odpowiedzialności górników za bezpieczne zachowania,
8. Promowanie dobrych praktyk w systemach zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych,
9. Wzbogacenie kształcenia pracowników górnictwa o nowoczesne stanowiska szkoleniowe z wykorzystaniem techniki rzeczywistości wirtualnej oraz wizualizację przyczyn, przebiegu i skutków wypadków przy pracy,
10. Wprowadzenie programów promocji prozdrowotnych zachowań górników,
11. Doskonalenie procedur zbierania informacji przez służby BHP na miejscu wypadku w celu rekonstrukcji zdarzeń wypadkowych i podejmowania działań zapobiegawczych,
12. Pogłębianie przez PIP i WUG analizy przyczyn i skutków wypadków w górnictwie,
13. Rozwój kształcenia zawodowego do prac w górnictwie.

Rada Ochrony Pracy, uwzględniając konieczność praktycznego wdrażania priorytetów Strategii Rozwoju Kraju oraz Strategii Działalności Górnictwa Węgla Kamiennego w Polsce w latach 2007 - 2015, wskazuje na

niezbędność intensyfikacji i integracji działań zarządów spółek i przedsiębiorstw górniczych, organów nadzoru górniczego, związków pracodawców i związków zawodowych, instytutów naukowych oraz Ministerstwa Gospodarki w celu poprawy bezpieczeństwa pracowników w tym sektorze gospodarki.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 9 października 2012 r.